A°. 1842. LEYDSCHE COURANT. N°. 145.

MAANDAG, 5 DECEMBER.

NEDERLANDEN.

LEYDEN, 4den December.

De Wel-Ed. Achtb. Heer Jhr. Mr. J. G. DE MEY, Commandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw, sedert een groot aantal jaren Burgemeester onzer Stad, thans eenen hoogen ouderdom bereikt hebbende, is door Zijne Maj., op een door Z. E. A. gedaan verzoek, eervol uit die betrekking met 31 December e. k. ontslagen, onder dankbetuiging voor de vroeger door hem bewezen diensten.

— De in onze Courant van Maandag en Woensdag ll. aangekondigde Algemeene Jaarlijksche Vergadering der alhier gevestigde MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST, is op Donderdag den 1sten dezer in de *Groote Stads-gehoorzaal* gehouden. Nadat de ter bijwoning van dezelve uitgenoodigde Commissiën hare plaatsen hadden ingenomen, rigtte zich de Commissaris-Voorzitter, Wethouder der Stad, tot de talrijke schaar van aanwezigen, met eene korte aanspraak, waarin den leden een overzigt gegeven werd van den voortdurenden bloei der Maatschappij, en de aan dezelve verbonden inrigtingen, de Muzijkschool en Zangvereeniging. Tevens werd door Zijn Ed. Achtb. welverdiende hulde toegebragt aan den ijver en de zorgen van den kundigen Directeur en eersten Onderwijzer zoowel als van de overige Eerste en Tweede Onderwijzers der School. Uit dit overzigt bleek verder: dat het verlies dat de Maatschappij in dit jaar geleden had door het overlijden van den verdienstelijken eersten Onderwijzer, den Heer KNIPPENBERG, vergoed was geworden door de aanstelling van den Heer FROSCHHART, aan wien als eersten Onderwijzer, het onderrigt op de Fluit, de Clarinet en de Oboë is opgedragen geworden, terwijl de Heer A. WETRENS eene aanstelling heeft erlangd als tweede Onderwijzer op de Piano; dat door het openen van eene klasse voor de eerste beginselen, met goed gevolg eene gelegenheid was daargesteld, om aankomende Leerlingen zoo ver in de kennis der eerste gronden op te leiden, dat zij, na voorafgaand onderzoek tot het bespelen van eenig instrument toegelaten, met des te meer vrucht het onderwijs daarop kunnen genieten; en eindelijk, dat men er in geslaagd was om al de lessen der School tusschen 10 en 3 uren te doen plaats hebben, en dus gedurende den tijd waarop de Directeur der School in het Schoollokaal aanwezig is.

De Voorzitter hierop het voor een groot gedeelte uit de dilettanten zamengestelde orchest uitnoodigende om het muzijkale gedeelte dezer bijeenkomsten te openen, werden, na het uitvoeren van de Ouverture, de volgende Muzijkstukken door de Leerlingen en Kweekelingen der School voorgedragen:

EERSTE AFDEELING.

Thème varié voor Piano van *Hünten*, uitgevoerd door J. C. BROERS.
Air varié voor de Fluit van *Vinière*, uitgevoerd door J. L. J. PROOT.
Air Varié voor de Viool van Jansa, uitgevoerd door K. KNIPPENBERG.
De 23ste Psalm van *Grell*, voor drie stemmen, uitgevoerd door de DERDE en VIERDE ZANGKLASSEN.
Morceau de Salon voor Piano van *Döhler*, uitgevoerd door S. H. KOPPESCHAAR.
Motetto van *Lorenz*, voor vier stemmen, uitgevoerd door de Leerlingen der DERDE ZANGKLASSE en de KWEEKELINGEN DER SCHOOL.

TWEEDE AFDEELING.

Air varié voor de Violoncel van *N. J. Wetrens*, uitgevoerd door J. BAKE.
Air varié voor de Guitaar van *Carulli*, uitgevoerd door W. VAN DER STUYT.
Concert de Société voor Piano van *Moscheles*, uitgevoerd door A. F. VAN BEMMELEN.
Fantaisie op Thema's uit de Muette van *Kummer*, uitgevoerd door J. A. VAN DER CHYS.
Rondo voor de Piano van *Czerny*, uitgevoerd door A. J. KNIPPENBERG.
Hymne van *Rinck*, voor vier stemmen, uitgevoerd door de DERDE ZANGKLASSE en de KWEEKELINGEN DER SCHOOL.

Vervolgens deelde de Commissaris-Secretaris aan de Vergadering mede, aan welke Leerlingen, naar aanleiding van de omtrent de vorderingen en het gedrag der Leerlingen gehouden aanteekeningen, en van de in het laatst verloopen Maatschappelijk jaar afgenomen Examen, *eereprijzen*, *eervolle melding* of *bevorderingen* door Commissarissen waren toegekend:

ZANG.

3de Klasse.

Een *Prijs* aan E. G. P. DIDIÉ ZAALBERG, en H. C. FROSCHHART bij loting tegen J. C. KEYZER.

Eervolle melding, van: S. H. KOPPESCHAAR, H. P. VAN KAATHOVEN en A. C. J. ZUUR.

4de Klasse.

Een *Prijs* aan W. BAKE, W. VAN DER STUYT en J. TH. VAN DER AAR.

Eervolle melding, van: H. J. MOORREES, M. J. TOPÉE, J. A. COBBERG en J. C. H. BOHRT.

Bevorderd van de *4de* tot de *3de Klasse:* H. J. MOORREES, M. J. TOPÉE, W. BAKE, J. C. BROERS, en is, wegens uitmuntenden aanleg en vroeger gemaakte vorderingen, onmiddelijk in de *3de Klasse* geplaatst, W. F. G. NICOLAI.

PIANO.

3de Klasse.

Een *Prijs* aan S. H. KOPPESCHAAR, bij loting tegen J. C. BROERS, M. J. TOPÉE en A. F. VAN BEMMELEN.

Eervolle melding, van: A. G. DORREPAAL, S. H. BOURSE WILS, W. BAKE en H. F. KIST.

4de Klasse.

Een *Prijs* aan E. M. VAN KAATHOVEN en H. M. J. W. STORM DE GRAVE.

Eervolle melding: van: E. H. SUSANNA, J. H. KROPFF en P. VAN BEMMELEN.

Bevorderd van de *4de* tot de *3de Klasse:* S. H. BOURSE WILS en A. A. VAN BEMMELEN; terwijl, om vroeger gemaakte vorderingen, onmiddellijk op de *3de Klasse* geplaatst zijn: A. J. K. KNIPPENBERG en H. ADRIAANS.

GUITAAR.

Een *Prijs* aan W. VAN DER STUYT.

Eervolle melding van H. J. MOORREES.

VIOOL.

3de Klasse.

Een *Prijs* aan J. A. VAN DER CHYS.

4de Klasse.

Een *Prijs* aan K. KNIPPENBERG.

Eervolle melding, van: C. W. H. VAN KAATHOVEN, H. A. NEEB en P. J. MAAS.

VIOLONCEL.

4de Klasse.

Een *Prijs* aan J. J. BAKE.

FLUIT.

3de Klasse.

Een *Prijs*, van: J. L. J. PROOT.

Na het uitreiken der Prijzen, rigtte de Commissaris-Voorzitter zich andermaal tot de genoodigde Commissien, en den beroemden Vaderlandschen Zanger, den Heer VRUGT, die deze bijeenkomst door hunne tegenwoordigheid zoo veel luister bijgezet, tot de Dilettanten, die door hunne medewerking tot de goede uitvoering der muzijkstukken zoozeer bijgedragen hadden, tot de talrijke aanwezige Leden, wier onafgebroken aandacht getuigde van hunne opregte belangstelling, en eindelijk, tot de Leerlingen der Muzijkschool, die over het algemeen zich de tevredenheid hunner Onderwijzers hadden waardig gemaakt.

Wij vereenigen onze wenschen met die des geachten Voorzitters, dat de inwoners dezer Stad door hunne werkdadige belangstelling, zullen voortgaan eene inrigting te helpen schragen, welke hare heilzame en aangename vruchten door alle standen van het maatschappelijk leven steeds meer en meer verspreidt; eene inrigting welke onze stad tot roem verstrekt, en die in alle opzigten de voortdurende bescherming en medewerking der Stedelijke Regering, aan welke zij het kosteloos gebruik der noodige lokalen verschuldigd is, zich blijft waardig maken.

— Gisteren avond hebben de groote Toon- en Zangkunstenaars *Liszt* en *Rubini* alhier een Concert gegeven, waarop hunne bijzondere gaven bewonderd zijn en hun die uitdrukking van goedkeuring gegeven is, welke zulke talenten verdienen.

— Wij zijn verzocht te melden, dat het Concert van den heer *F. Botgorschek*, hetgeen l. l. 1sten December in de Luthersche kerk alhier zou gehouden zijn geworden, wegens bijkomende verhindering tot onbepaalden tijd is uitgesteld.

— Op den Spoorweg zijn in de maand November vervoerd: van Leyden 4,864, van Haarlem 7,214, van Amsterdam 8,887, tusschen beiden, als: te Halfweg, Vogelenzang, enz., ingenomen 1,104, te zamen 22,069, hetgeen met de 10 verloopen maanden geeft 344,829 personen. Ontvangen is *f* 16,466.72; de 10 vorige maanden *f* 179,768.25½, te zamen *f* 196,234.97½.

— Even als vroeger ontleenen wij aan het jongst uitgegeven nummer van het tijdschrift: *de Vriend des Vaderlands*, de volgende Kolonie-berigten over de maand November:

Gelijk wij bij onze vorige berigten te kennen gaven te vreezen, heeft de vorige maand nog meer sterfgevallen in de bedelaars-gestichten opgeleverd, dan in September, te Ommerschans ook ter oorzake der aldaar heerschende mazelen-ziekte, en daar en te Veenhuizen, ten gevolge eener diarrhoee, veroorzaakt door den overgang van den heeten zomer tot een koeler saizoen, waarvoor zwakkere sukkelende gestellen, meest van kleine verwaarloosde kinderen, moesten bezwijken. In de andere kolonien bleef de gezondheid algemeen, en ook in die 2 bedelaars-gestichten verminderen thans de zieken.

Ofschoon de herfst natuurlijk vochtiger is dan de zomer, blijft toch de voorbeeldelooze droogte nog voortduren en de verlegenheid in vaarwater en de bekrompenheid van drinkwater hier en daar mede bestaan, dat voor het vervoer van zoo veelerlei goederen, zoo binnen als buiten de kolonien, voor zulk eene talrijke bevolking als dezelve tegenwoordig bevat en om dezelve mede aan den fabrijk-arbeid te kunnen houden, bij den naderenden winter onbedenkelijk veel moeite en zorg en ook kosten baart, terwijl men dagelijks regen verwacht en de winter voor de deur is en men dus dikwijls niet weet, of tot het maken van meerdere kosten, door vervoer per as over te gaan, of uit spaarzaamheid nog wat te wachten.

Gelukkig dat de kolonien zelve een aantal spannen paarden en ossen bezitten en het drooge weder en de ruimte van handen het landwerk zoo vooruit hadden gebragt, dat hetzelve voor het vervoer van goederen buitengewoon veelvuldig heeft kunnen worden gebruikt, waardoor belangrijke uitgaven voor vreemd voertuig hebben kunnen worden bespaard.

Ofschoon de droogte het opkomen der vroegst gezaaide rogge benadeeld heeft, zijn wij over het opkomen van die in de kolonien, over het geheel wel te vreden. Wij hadden dan ook weinig zoo vroeg gezaaide en de meeste streken gronds bezaten nog vocht genoeg, dat het zaad konde ontkiemen.

Thans bepalen zich de werkzaamheden op het veld, behalve de afwerking der rogge-akkers, tot het onderspitten van brem, ook voor de zomer-gewassen, waarmede reeds begonnen kon worden, daar de groei van de brem thans genoegzaam heeft opgehouden; tot het diepspitten van ongecultiveerden grond, het schieten en overkruijen van zand over veenachtige akkers en dergelijke.

(*Vervolg en Slot in ons volgend Nummer.*)

— Uit 's Gravenhage meldt men van den 3den December:

Bij Koninglijk besluit is aan den heer *C. A. Struyck*, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend als Ontvanger der Directe Belastingen en Accijnsen te Hillegersberg c. a., zijnde hetzelve kantoor gesplitst en daarvan afgescheiden de gemeenten van Bleiswijk en Berkel, welke tot een afzonderlijk kantoor zullen worden vereenigd.

Voorts zijn bij hetzelve besluit benoemd:

Tot Ontvangers der Directe Belastingen en Accijnsen, te Hillegersberg en Bergschenhoek, de heer *J. B. A. Vattier Kraane*, thans Ontvanger te Zevenhuizen; te Bleiswijk en Berkel, de heer *J. van Assum*, thans Ontvanger te Streefkerk c. a.; te Streefkerk c. a., de heer *V. H. Niemantsverdriet*, thans surnumerair te Brielle; te Zevenhuizen, de heer *L. van Söhsten*, thans 2de Luitenant bij het 9de regiment infanterie, met groot verlof, wonende te Kralingen; tot surnumerair der belastingen in Zuid-Holland, de heer *D. van Slingelandt*, geägreëerd klerk der arrondissements-inspectie te Brielle.

— De *Staats-courant* van Vrijdag bevat het volgende:

Ten gevolge van het algemeen reglement op het bestuur der Nederlandsche Hervormde kerk, was in 1816, bij Koninglijk besluit, eene organisatie der Protestantsche kerken in de toenmalige Zuidelijke provincien des Rijks vastgesteld, welke echter door de gebeurtenissen van het jaar 1830 grootendeels buiten werking werd gebragt, waarom eene nadere beschikking omtrent de kerken in het Hertogdom Limburg, als uitmakende het aan het Rijk verbleven gedeelte dier provincien, noodig geacht, en bij besluit van den 30sten April 1841 daargesteld werd. Sedert verlangden eenige der belanghebbenden sommige alteratien in de beschikking, en zoo aan die wenschen, als aan de voorstellen der laatstgehoudene Algemeene Synode, is voldaan bij het navolgende Zijner Majesteit besluit van den 16den November ll., N°. 58,

waarbij in acht zijn genomen de beginselen, verklaard bij de ministeriele dispositie van den 1sten Julij jl., N°. 15:

Wij WILLEM II, ENZ.

Op het rapport van Onzen Minister van Staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde kerk, enz., van den 14den November 1842, N°. 12, omtrent onderscheidene adressen, ingediend ten gevolge der bij Onze besluiten van den 30sten April 1841, N°. 69 en 23 Februarij 1842, N°. 64, vastgestelde regeling van het bestuur der Protestantsche kerken in Limburg;

Overeenkomstig, en ten gevolge de daarbij te Onzer kennis gebragte voorstellen van de Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde kerk,

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De Hoogduitsche gemeenten te Maastricht en te Vaals, oorspronkelijk Luthersche gemeenten zijnde, zullen, overeenkomstig haar Ons voorgedragen verlangen, en dat van de Synode der Evangelisch Luthersche kerk, te rekenen met den aanvang van het jaar 1843, onder het ressort van die Synode behooren; onder uitdrukkelijke bepaling evenwel, dat zulks in geen geval zal kunnen leiden tot vermeerdering van de som, welke thans uit 's Rijks schatkist wordt verstrekt, ten behoeve van het Evangelisch Luthersch kerkbestuur.

Art. 2. De Fransche gemeente te Maastricht zal, ingevolge haar verlangen, zich kunnen voegen onder het ressort van de Commissie tot de zaken der Waalsche kerken.

Art. 3. Behoudens hetgeen in het vervolg mogt bepaald worden, zal, wat het financiële betreft, de thans plaats hebbende betrekking tusschen de drie genoemde gemeenten en het collegie van toezigt te Maastricht bestaan.

Art. 4. Het kerkelijk collegie, waaraan bij art. 2 van Ons besluit van den 30sten April 1841, N°. 69, de naam is gegeven van: *Bestuur der Protestantsche kerken te Limburg*, zal voortaan den naam dragen van: *het Kerkbestuur van Limburg*; zullende mitsdien ook in art. 1 en 3 van Ons besluit van den 23sten Februarij 1842, N°. 64, in plaats van *Bestuur der Protestantsche kerken in Limburg*, gelezen worden: *Kerkbestuur van Limburg*.

Art. 5. Bij ampliatie van het bovenvermeld art. 2 van Ons besluit van den 30sten April 1841, N°. 69, en met in achtneming der boven bepaalde naamsverandering, zal genoemd art. 2 voortaan gelezen worden als volgt:

„Het kerkelijk Bestuur, bevorens door het provinciaal Kerkbestuur van „Limburg enz., en door het classikaal Bestuur van Maastricht uitgeoefend, „zal worden opgedragen aan een collegie, onder den naam van: *het Kerkbestuur van Limburg*.

„Wanneer dit Kerkbestuur, onmiddelijk als classikaal Bestuur, in eenige „zaak gehandeld en uitspraak gedaan heeft, zal de zaak, in cas van appel, „bij het provinciaal Kerkbestuur van Noord-Braband beoordeeld worden."

Art. 6. In art. 4 en 6 van het genoemd besluit van den 30sten April 1841, N°. 69, gelijk mede in art. 1 van Ons besluit van den 23sten Februarij 1842, N°. 64, zal, in plaats van Notabelen, gelezen worden: *Ouderlingen* of *Oud-Ouderlingen*.

Art. 7. Het Kerkbestuur van Limburg zal in overweging nemen, of, ten gevolge van de afzondering der Luthersche en Fransche gemeenten, voor het vervolg eene andere bepaling zou behooren gemaakt te worden omtrent het getal van deszelfs leden, te kiezen uit de Predikanten van Maastricht of de buitengemeenten, ten einde, tengevolge dier overweging, daaromtrent eene nadere regeling voor te dragen.

Art 8. In art. 5 van Ons meergemeld besluit van den 30sten April 1841, N°. 69, worden de laatste woorden vervangen als volgt: „en in het vervolg op dezelfde wijze, als in de overige provinciën."

Art. 9. In art. 7 van hetzelfde besluit worden de woorden aan het slot: „behoudens de voorzieningen" enz. geroojeerd en vervangen, als volgt:

„Alle veranderingen en nadere bepalingen, die noodzakelijk mogten geacht „worden, zullen uit den boezem van het Bestuur der Hervormde kerk uit„gaan, op gelijke wijze als zulks in de overige provinciën geschiedt."

Art. 10. De woorden in den aanvang van art. 8: „zoo te dezen aanzien „als bijzonder," worden gehouden voor vervallen.

Onze Minister van Staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde Kerk, enz., is belast met de uitvoering van dit besluit.

's Gravenhage, den 16den November 1842.

WILLEM.

De Minister van Staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde Kerk enz.,
H. VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.

— Zijne Maj. heeft *J. P. van der Plaat* verheven tot den Nederlandschen Adelstand met het praedicaat van Jonkheer.

— Aanstaanden Dingsdag avond zal er, ter gelegenheid van 's Konings verjaardag, eene voorstelling in groot gala, in den Koningl̈ijken Nederduitschen schouwburg dezer Residentie worden gehouden.

— Een zeer groot aantal meubelen en andere kostbaarheden, toebehoorende aan de leden van het Koninglijk geslacht, welke tot dusverre in de paleizen in Belgie gebleven waren, zijn dezer dagen herwaarts overgevoerd en bereids in deze Residentie aangekomen.

— Zijne Exc. de Minister van Buitenlandsche Zaken heeft bekend gemaakt, dat hij voortaan, in plaats van des Zaturdags, des Woensdags audientie zal verleenen, des middags om 12 ure.

— Zijne Exc. de Minister van Financien heeft aangekondigd, dat voortaan geen vrijdom van den accijns op het gedisteleerd, tot het vervaardigen van alcohol, zal worden verleend, en zulks uit hoofde van het grove misbruik, hetwelk hier en daar van dien vrijdom wordt gemaakt. De daartoe reeds verleende acten van vrijdom zullen met 1°. Januarij aanstaanden ophouden van kracht te wezen.

— Men verneemt, dat bij het onderzoek van den tienden titel van het tweede boek des wetboeks van strafregt, in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke titel, gelijk bekend is, handelt van *misdaden en wanbedrijven begaan door bedienaren van de godsdienst, in of ter uitvoering hunner bediening*, door de Voorzitters der afdeelingen, naar men verzekert, op aanzoek der Regering aan de leden voorgesteld is de volgende nieuwe reductie van art. 4; zullende uit hetgeen met cursijve letters gedrukt is, blijken, welke nieuwe zinsnede in het art. is voorgesteld: „art. 4. Bedienaren van de godsdienst, die zonder voorafgaand verlof der Regering zullen hebben afgekondigd, verspreid of in druk uitgegeven eenige bullen, brieven, rescripten, besluiten, mandementen, expeditiën of andere acten, onder welken naam of in welken vorm ook vervat, van eenige buitenlandsche geestelijke overheden, *waarin andere dan geestelijke onderwerpen behandeld, of leerstellingen verkondigd worden, die met de grondwet, de wetten of veiligheid of de wet van den Staat strijdig zijn*, zullen gestraft worden met correctionele gevangenisstraf van niet minder dan een en niet langer dan vijf jaren, en met eene geldboete van ten minste honderd en ten hoogste duizend gulden, te zamen of afzonderlijk."

— De Burgemeester dezer Residentie heeft de Kunstenaars, die hunne schilderijen hebben laten ten toon stellen ten behoeve van de achtergelaten betrekkingen der verongelukte schepelingen van *den Jongen Pieter*, l. l. Donderdag bij zich ter maaltijd genoodigd; op het einde van denzelven werden twee weesjes dier betrekkingen binnengeleid, om aan deze Kunstenaars hunnen dank toe te brengen.

— De heer *S. J. Boumeester*, van Rotterdam, thans te Lissabon, is door Hare Maj. de Koningin van Portugal benoemd tot Ridder der Christus-orde.

— Dezer dagen is door een persoon, in dienst van *the London Join Stock Bank*, een diefstal van 20,000 £ aan banknoten gepleegd. Die persoon heet *Edwin John Jordan*, en is 25 jaren oud. Onmiddellijk is deze diefstal door couriers zoo hier te lande als elders bekend gemaakt, met waarschuwing, de gestolen banknoten niet te koopen, of er gelden op voor te schieten. (Zie verder onder Engeland.)

— Uit Amsterdam meldt men van 1 December:

De tweede klasse van het Koninglijk Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten, heeft heden, hare openbare zitting gehouden.

De Voorzitter, de heer Mr. *I. da Costa*, opende dezelve met eene korte toespraak, waarbij hij herinnerde, hoe het Instituut, te gelijk eene Koninglijke en nationale instelling, vooral moest bloeijen door de overtuiging harer leden, dat zij eene roeping heeft te vervullen tot bevordering van een waarlijk Vaderlandsch belang.

In het verslag, dat door den heer *A. des Amorie van der Hoeven* werd gelezen, hoorden wij onder de zaken, op last van het Hooge Lands-Bestuur aan het oordeel der klasse onderworpen, noemen, een zeker ontwerp van den boekh. *R. Croese* alhier, betreffende de dezer dagen ondernomen nieuwe uitgaaf van *Hooft's* werken, door Dr. *Hecker*, te Groningen, en het standbeeld van Prins *Willem I*. Ook lieden, buiten betrekking tot het Instituut en de klasse, deelden haar deze en gene opmerking mede, de Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheden, als ook de Nederlandsche Taal betreffende.

De voorlezing van dit verslag geëindigd zijnde, werd door den heer *Wiselius* gelezen de nieuwe prijsuitschrijving, blijkende daaruit, dat op de uitgeschreven vraag geen antwoord was ingekomen, en de klasse bij derzelver aanhouding nog een nieuwe had gevoegd, zijnde: *Proeve van eene geschiedenis der Vereenigde Nederlanden, gedurende het tijdvak beginnende met den Vrede van Utrecht des jaars* 1713, *en eindigende met de vestiging der Bataafsche Republiek, ten jare* 1795.

Als nu verzocht de Voorzitter der klasse, de heer Mr. *I. da Costa*, den heer Mr. *W. Groen van Prinsterer* tot de mededeeling van hetgeen door hem tot deze plegtigheid was bestemd, waaraan door dien heer voldaan werd met eene voorlezing *over* Willem I, *gelijk hij uit zijne Briefwisseling nader gekend wordt*; als *Veldheer* in onderscheidene bijzonderheden; als *Staatsman* in de grootheid der bezwaren, waarmede hij te worstelen gehad heeft; in de ongegrondheid van menig *verwijt* dat hem aangedaan is, en in het te weinig opgemerkte *energieke* en *veelomvattende* zijner politiek; als *Christen* in den *aard* en de *opregtheid* zijner belijdenis, zoo wel als in het verband, waarin het geloof tot het grootsche doel zijns levens heeft gestaan; met de opmerking ten slotte, dat in onze dagen aan de wenschelijke eendragt der gezindheden, bij pligtmatige en christelijke verdraagzaamheid, echter nooit de *historische waarheid* mag worden ten offer gebragt.

Na deze voordragt las de heer Mr. *A. Bogaers* een Dichtstuk, ten titel voerende: *de Eerstgeborene*.

Waarna de Voorzitter met een' korten afscheidsgroet en een' hartelijken heilwensch over het Instituut, deszelfs Koninglijken Beschermer en geheel het dierbaar Vaderland, deze zitting besloot.

— In den nacht tusschen den 28 en 29 November, is bij Kijkduin gestrand het Engelsch schoonerschip *Richmond*, Kapitein *Eden*, van Rio de la Hache naar Amsterdam.

— Den 30sten November is Zijne Maj. te Tilburg aangekomen en aldaar feestelijk ontvangen; den 1sten dezer heeft Zijne Maj. de nieuw gebouwde kaserne en het in garnizoen liggend 4de regiment ligte Dragonders in oogenschouw genomen; den volgenden dag heeft Zijne Maj. zich naar 's Hertogenbosch begeven, en daar de vestingwerken geïnspecteerd; de Lithograaph *Demelinne* aldaar heeft van Zijne Maj. eene gouden medaille ontvangen, als bewijs van goedkeuring over zijne medewerking in het *Gedenkboek* van Dr. *H. D. Wap*; Zondag keert Zijne Maj. naar 's Gravenhage terug.

— Uit 's Hertogenbosch schrijft men van 30 November:

Wij vernemen dat België tot verblijfplaats aan *Norbertus Marinissen* en *Johannes de Graaf*, beschuldigd, gewapenderhand jegens openbare ambtenaren (opzieners der jagt) in de uitoefening hunner functiën, en de eerste daar te boven van moedwilligen doodslag op *Jeremias Janssens*, ook opziener der jagt, onder de gemeente Alphen gepleegd, is ontzegd. Zoodra men vernomen had, dat zij zich te Poppel ophielden, heeft de justitie hen nagespoord en is de eerstgenoemde in hechtenis genomen, terwijl de tweede zich schuil hield. Voor zoo veel men thans weet, hebben deze twee personen, op bevelschrift van den Procureur des Konings te Turnhout, het Belgisch grondgebied binnen vier dagen moeten verlaten, en, zoo het schijnt, zich naar Frankrijk begeven.

SPANJE.

De volgende telegraphische depeches zijn wederom bekend gemaakt:

FIGUERAS, 23 *November*.

De Burgemeester van deze stad heeft aan het Gouvernement en de burgerij eene dienst bewezen, waarvoor zij hem hunne erkentelijkheid te kennen geven; door zijn krachtdadig gedrag heeft hij de insurrectionele beweging, die zich openbaarde, gestuit, en de orde volkomen hersteld.

Girona is, gelijk wij zulks gisteren hebben gezegd, insgelijks tot de orde teruggekeerd; de overheden der Koningin hebben het gezag hernomen.

Den 24sten.

Al de steden, wier toetreding tot de insurrectionele beweging was gemeld, zijn almede onder het gezag des Gouvernements wedergekeerd.

PERPIGNAN, *den 25sten*.

De diligence van Barcelona is op ¾ uur van Jonquieras aangehouden door 50 gewapende mannen onder bevel van Figueras en zijn al de brieven weggenomen. Men had maatregelen in het werk gesteld om dat insurgentenhoofd en deszelfs bende te verdelgen. De insurrectie in Catalonie bepaalt zich tot de hoofdplaats.

De Generaal *van Halen* staat met zijn leger te Gracia, Sorria en Sanz.

Drie leden der consultative junta, die uit Barcelona ontsnapt waren, zijn op Fransch grondgebied gekomen.

MADRID, *den 25sten*.

De Regent was eergisteren te Calatayud, alwaar hij wel ontvangen is geworden. Uit de provinciën is niets nieuws.

BARCELONA, *den 25sten*

Llinas, het vertrouwen des volks niet meer genietende, is afgezet geworden van zijn opperbevel over de gewapende magt. Hij is aan boord van de *Meleagre* gevlugt. De brigade-Generaal *Durando*, een Piemontees en verdienstelijk officier, heeft het bevel aanvaard; dit heeft den moed der insurgenten weder een weinig opgewakkerd. Er is sprake van om *van Halen* aan te zoeken.

Den 21sten had de nationale garde te Valencia de troepen genoodzaakt naar de citadel de wijk te nemen. Den 22sten, toen de opstand zonder leidsman was, herstelde zich de rust van zelve.

De Kapitein-Generaal *Pedro Chacon* was dien dag naar Valencia teruggekeerd.

FIGUERAS, *den 26sten*.

Onze citadel en de stad zelve zijn in den besten staat van verdediging. De diligence van Barcelona is zonder stoornis heden aangekomen. In al de dorpen der provincie, waar *Terradas* zich vertoonde, heeft men de alarmklok geluid, en hij is genoodzaakt geworden naar het gebergte te ontvlugten.

De nationale garde van Gerona achtervolgt insgelijks *Terradas*; zij heeft aan haren spits teruggeroepen haren Colonel, den heer *Amelter*, gedeputeerde, en den heer *Martell*, een rijk koopman, die beiden naar Perpignan gevlugt waren bij den aanvang van den opstand, die te Gerona mislukt is.

Onderscheidene leden der te Barcelona ingestelde junta's blijven bij voortduring op Fransch grondgebied aankomen. Meesten waren hunne namen zonder hunne inwilliging op de lijsten tot zamenstelling dier junta's gebragt. *Llinas*,

die geenerlei deel aan de beweging had willen nemen, bevindt zich onder het getal der vlugtelingen.

BARCELONA, *den 28sten.*

Durando heeft zijne demissie genomen van Generaal der troepen; hij heeft de wijk genomen aan boord van *de Méléagre.* Zeven bataljons der nationale garde hebben de Junta afgezet, omdat zij niet met kracht heeft gehandeld; het derde bataljon der republikeinen heeft haar niet durven beschermen. De President *Carsy* is behouden gebleven.

BARCELONA, *den 29sten.*

De Kapitein-Generaal dreigt niet meer met een bombardement. Salvo's uit het fort Montjouy kondigen de aankomst van den Regent in het hoofdkwartier aan.

De nieuwe Junta, gisteren nacht benoemd, is zaamgesteld uit den Bisschop en de rijkste en invloedrijkste eigenaars of fabrijkanten. Zij wordt door de meerderheid der militaire ondersteund.

Onderscheiden leden van de oude Junta zijn op bodems van den Staat gevlugt.

—— De opstand schijnt ten einde te loopen en, zoo men vermoedt, zullen weldra de poorten voor den Regent geopend worden. De voornaamste hoofden van den opstand zijn gevlugt.

DUITSCHLAND.

De koude was den 28 November te Berlijn sterk toegenomen en de scheepvaart geheel gestremd. De Pruissische Regering heeft dienvolgens om te voorzien in den nood der armen en den woeker der houtkoopers te doen ophouden, op verschillende plaatsen in Berlijn houtmarkten voor armen doen aanleggenen met den Frankforter ijzeren spoorweg eene overeenkomst gesloten tot het spoedig aanvoeren van eene aanmerkelijke hoeveelheid hout uit de bosschen van den Staat.

—— Den 25sten was de Elve voor Hamburg geheel met ijs bedekt en het vuurschip had den vorigen dag zijn station moeten verlaten. Het kanaal van Rendsburg was dienzelfden dag met ijs bezet en verhinderde de aldaar liggende schepen hunne reis voort te zetten.

—— Uit Freiburg meldt men van 20 November:

In de naburige Ehrenstetten is voor weinige dagen eene afschuwelijke daad gepleegd; twee zonen hebben hunnen vader vermoord. Men verhaalt, dat zij, nadat onlangs hunne moeder was overleden, aanspraak hadden gemaakt op de uitbetaling van *f* 50, dat echter de vader zulks had geweigerd, waarop zij in koelen bloede tot de ontzettende daad besloten. Een der zoons moet zelfs de onbeschaamdheid zoo ver hebben gedreven, van te zeggen, dat zijn vader te huis dood lag en waarschijnlijk aan eene beroerte was gestorven. Men vond den ouden man met doorsneden hals en een messteek in de borst. De daders zijn gegrepen.

—— Een berigt uit Smyrna van 30 October wil weten, dat Rusland zich aan het Engelsch-Turksch handelsverdrag had aangesloten; van eenen anderen kant wordt dit berigt betwijfeld.

—— In het begin van November had de Commissaris der Porte in Servie, den afgezetten Vorst *Michaël* verzocht naar Semlin te komen, daar hij hem eene mededeeling van wege den Sultan doen moest. Aldaar gekomen, overhandigde de Commissaris hem eenen firman, waarbij zijne afzetting werd uitgesproken, en hem tevens bevolen de nog onder hem berustende teekenen van zijne vorige waardigheid af te geven. *Michaël* heeft geantwoord, dat hij zich omtrent deze zaak reeds naar het Peterburgsche hof had gewend en niets zou verrigten, voor hij daarvan antwoord had terug ontvangen.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN den 30 November. Aanstaanden Zaturdag zal het Hof van het kasteel Walmer naar de hoofdstad wederkeeren.

Er dwaalt een krankzinnige om dat kasteel rond, *Nicholls* geheeten, welke zegt te wachten tot hem de Koningin laat roepen, omdat hij het middel bezit haar beheerscheres der geheele wereld te maken; ook kan hij de elementen aan zich onderwerpen. Daar men geene vrees heeft, dat hij tot de Koningin zal zoeken door te dringen, heeft de Policie hem tot hiertoe vrij laten rondzwerven.

—— Een zeker klerk van *the London Join Stock Bank*, *Edwin John Jardon* geheeten, had dezer dagen voor eene som van 20,000 £ ontvreemd. Den 29sten heeft hij aan een vriend die geheele som teruggezonden, uitgezonderd 300 £, met verzoek om dezelve aan de Directeuren der Bank te overhandigen; zijne verblijfplaats is tot nog toe onbekend.

FRANKRIJK.

Het Openbaar Ministerie heeft den 30 November conclusie voorgedragen in de zaak van het onheil op den ijzeren spoorweg. Hetzelve meent, dat het onheil moet toegeschreven worden aan onvoorzigtigheid en onachtzaamheid der bestuurders, door het bezigen van een ontoereikend en gebrekkig materiëel, het aanspannen van twee werktuigen van ongelijke kracht enz. De toepassing van art. 319 en 320 van het wetboek van strafregt is gevorderd geworden.

—— Uit Brussel meldt men van 30sten, dat de heer *Caumartin*, die voor eenige dagen den heer *Sirey* heeft omgebragt, aan den Procureur des Konings te Brussel geschreven heeft, dat, daar hij geloofde, dat zijne zaak te Parijs zou dienen, hij zich naar die stad begeven had, doch nader vernomen hebbende, dat dit te Brussel moest plaats vinden, hij zich naar die stad zou begeven; dat hij het oordeel van den regter niet vreesde, daar hij door den overleden *Sirey* getergd, geslagen, zelfs gewond was en zijn wil nimmer was geweest, zijn medeminnaar om te brengen.

PROMOTIEN AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 3 December de Heer *D. G. van Epen* in de Medicijnen, na de verdediging zijner Dissertatie: *de Phlebitide et Resorptione Purulenta.*

Op dienzelfden dag de Heer *J. Brongers*, in de Medicijnen, na de verdediging zijner Dissertatie, *de Neuralgiis in Genere.*

MENGELINGEN.

GESCHIEDKUNDIGE AANTEEKENINGEN BETREFFENDE HET TREURSPEL *MACBETH.*

Men gelooft over het algemeen dat Macbeth in 1606 vertoond werd. Een zoodanig onderwerp van treurspel moest Koning *Jacobus*, afstammeling van *Banquo*, aangenaam zijn, en het was zeker om aan den pas regerenden Monarch te behagen, dat *Shakespeare* dit stuk schreef. Het is zelf te veronderstellen, dat het denkbeeld van *Macbeth* den grooten treurspeldichter werd ingegeven, door een dertigtal verzen, welke de studenten van Oxford in 1605 voor den Koning uitspraken. Deze jonge scholieren, ten getale van drie, als sibyllen en prophetessen (*weird sisters*) verkleed, en buitendien Engeland, Schotland en Ierland voorstellende, kwamen aan de deur van het kollegie van St. Jan, en begroetten als zinspeling op den driewerf herhaalden groet, welke *Macbeth* en *Banquo* ontvangen hadden, *Jacobus* in het Latijn, als Koning van Engeland, Schotland en Ierland; zij herhaalden dezelfde aanspraak in het Engelsch voor de Koningen, die haren echtgenoot vergezelde.

Deze declamatie, welke men lang in het archief van het collegie van Oxford gezocht had, werd door *Steevens* gevonden, die dezelve in zijne aanteekeningen op *Macbeth* in zijn geheel mededeelt. Zie hier de inleiding:

„*Ad regis introitum*, zegt een boek in 1807 gedrukt, *e Joannensi collegio extra portam borealem sito, tres quasi sibyllae, sic (ut e sylva), salutarunt.*"

PRIMA.

Fatidicas olim fama est cecinisse sorores
Imperium sine fine inae, rex inclyte, stirpis.
Banquouem agnovit generosa Loquabria thanum;
Nec tibi, Banquo, tuis sed sceptra nepotibus illae
Immortalibus immortalia vaticinatae;
In saltum, ut lateas, dum, Banquo, recedis ab aula.
Tres eadem pariter canimus tibi fata tuisque,
Dum spectande tuis, e saltu accedis ad urbem;
Teque salutamus: salve, cui Scotia servit!

SECUNDA.

Angla cui, salve!

TERTIA.

. . . . *Cui servit Hibernia, salve!*
. . . .
Summe Monarcha Britannice, Hibernice, Gallice, salve!"

Men ziet uit dit laatste vers dat de prophetische studenten hem zelfs als Koning van Frankrijk begroetten, nog schitterender voorzegging dan die der zusters van het noodlot.

Het is uit de Kronijk van Holinshed, zamengesteld naar *Hector Boëtius*, dat *Shakespeare* de voorvallen van zijn treurspel heeft geput.

Omstreeks 1034 volgde *Duncan* zijnen grootvader *Malcolm* op den troon van Schotland. *Macbeth*, neef van *Duncan* door zijne moeder, was zoon van *Sinel*, thane van Glamis. *Duncan*, wiens zacht en goed karakter tot zwakheid overhelde, was geen oorlogzuchtig Vorst, terwijl *Macbeth*, uitmuntend veldoverste, zich vooral door zijnen moed onderscheidde; maar men verweet hem eenige wreedheid.

De bovenmatige toegevendheid van *Duncan* zijne magt verminderd hebbende, stonden eenige eerzuchtigen tegen hem op, en *Banquo*, thane van Lochaber, belast met het innen der Koninglijke inkomsten, werd genoodzaakt de schuldigen streng te straffen.

Men verdedigde zich, en *Banquo* van alle kanten omsingeld en met wonden bedekt, ontkwam met moeite door de vlugt. Toen verzamelde *Macdowald*, hoofd der oproerlingen, eene soort van leger, in staat om aan de Koninglijke magt weerstand te bieden. Hij schilderde *Duncan* als een man zonder kracht noch moed af, als een man meer geschikt om monniken, dan Schotsche dapperen te bevelen. De opstand maakte snelle vorderingen, vooral in de westelijke eilanden, en weldra kwamen talrijke Iersche soldaten zich onder de vanen van den rebel *Macdowald* scharen. De troepen van *Duncan* werden geslagen, en hun hoofd gevangen genomen zijnde, werd onthoofd.

Macbeth bragt de Koning onder het oog, dat zijne zwakheid en toegevendheid oorzaak van al deze ongelukken waren; te gelijker tijd bood hij aan, dezelve te herstellen, zoo *Duncan* aan hem en *Banquo* het bevel van het leger gaf. De naam alleen van *Macbeth*, het gerucht zijner nadering, bragten schrik onder de rebellen, en zij gingen uiteen. *Macdowald* de straffen vreezende, welke hij door zijn verraad had verdiend, sloot zich met vrouw en kinderen in zijn kasteel op; maar eindelijk wanhopende langer het beleg te kunnen doorstaan, bragt hij zich om het leven, na geheel zijn gezin vermoord te hebben. *Macbeth* trok zegevierende in de sterkte, en, het lijk van *Macdowald* vindende, deed hij het onthalzen en zond het hoofd aan den Koning; het ligchaam werd aan eene galg gehangen. Al degenen die zich in dezen opstand eenigzins hadden vooruitgezet, werden onmeedoogend door *Macbeth* ter dood veroordeeld, door welke strengheid hij zich den haat der bewoners van de naburige eilanden op den hals haalde.

Eenigen tijd later deed *Suenon*, Koning van Noorwegen, eene landing in Schotland. *Duncan* had een gedeelte zijner strijdkrachten aan *Macbeth* en *Banquo* toevertrouwd; hij voerde het bevel over het overige; maar, door *Suenon* geslagen, vlugte hij in het kasteel van Perth, alwaar de Koning van Noorwegen hem kwam belegeren. *Duncan* kon elken oogenblik in handen van zijnen vijand vallen, doch hij vond middel om het gevaar van zijnen toestand aan *Macbeth* te doen weten, en vroeg hem om hulp. Inmiddels, om eenen laatsten aanval, welke hem noodlottig moest zijn, te vermijden, beloofde de Koning van Schotland aan den Noorman, zich te zullen overgeven; zelfs was reeds de dag daartoe bepaald. De belegeraars die veel van gebrek leedden, vroegen in afwachting levensmiddelen. *Duncan* zond die, maar brood en bier waren met een zoo magtig slaapmiddel gemengd, dat de uitgehongerde Noormannen dadelijk in eenen diepen slaap vielen. Toen werden, op een gegeven teeken, de poorten geopend, en de belegeraars aangevallen, die, buiten staat om te vlugten of zich te verdedigen, allen werden vermoord. Van geheel het Noorweegsche leger ontkwamen slechts elf mannen aan dit bloedbad. *Suenon* had het geluk tot dit klein getal te behooren; doch zijn schip, dat geene manschappen genoeg voor de dienst had, werd door eenen verschrikkelijken storm overvallen, welke hem dreigde te verzwelgen. Alle andere schepen door den storm gejaagd, sloegen met geweld tegen elkander en werden verbrijzeld, op eene plaats, het Drownelow-zand genaamd, alwaar men dezelve nog in 1574 bij laag water zag.

Duncan beval, om den hemel dank te zeggen, groote processiën, maar vernam eensklaps de ontscheping van een Deensch leger, onder de bevelen van *Canut*, Koning van Engeland, die zijnen broeder *Suenon* kwam wreken. Deze broeder was even ongelukkig als de andere. *Macbeth* en *Banquo* sloegen *Canut* geheel, die verpligt werd eene aanzienlijke schatting te betalen, om verlof te bekomen, ten einde zijne dooden te St. Colmes-Inches te begraven, alwaar ten tijde der Kronijk nog Deensche graven bestonden.

Eenigen tijd daarna werden *Macbeth* en *Banquo*, naar Fores gaande, in een bosch door drie zonderling gekleede vrouwen aangehouden. Zij begroetten *Macbeth* als Koning, en daar *Banquo* zich beklaagde van ook niet op zijne beurt eene gunstige voorspelling te ontvangen, antwoordden zij hem, even als in het treurspel, dat hij, *Banquo*, veel gelukkiger zoude zijn dan *Macbeth*; dat hij niet even als *Macbeth*, regeren zoude, maar vader zoude worden van eene lange reeks Koningen, die over Schotland zouden heerschen.

Macbeth had deze geheimzinnige verschijning niet vergeten, toen de thane van Cawdor, tegen *Duncan* opgestaan zijnde, ter dood werd gebragt; en al de titels, al de bezittingen van den rebel gingen aan *Macbeth* over, die van toen af aan, even als *Banquo*, stellig aan de voorzegging der drie Sibyllen begon te gelooven.

Macbeth had op eene wettige wijze tot den troon kunnen komen; de zonen van *Duncan* hadden de jaren nog niet bereikt door de wetten van Schotland gevorderd, om te regeren, en zoo de Koning vóór dien tijd kwam te sterven, moest men den naasten bloedverwant van den overleden Monarch kiezen. Maar *Macbeth*, te eerzuchtig om te wachten en buitendien ziende dat *Duncan* zijnen oudsten zoon *Malcolm* tot opvolger vóór den vereischten ouderdom had aangewezen, wilde den troon door eenen moord verkrijgen. Zijne vrouw (1), nog eerzuchtiger en wreeder dan hij, hield niet op hem tot eene misdaad aan te zetten, welke hun de kroon moest geven, ten gevolge waarvan *Macbeth*, die den geenen argwaan voedenden Koning, in zijn slot van Inverness gelokt had, hem doodde en zich in zijne plaats deed uitroepen.

De moord van den Koning wordt zonder eenige omstandigheden in de kronijk van Holinshed vermeld; maar die, welke in het treurspel voorkomen, zijn aan dezelfde kronijk op eene andere plaats ontleend; dezelve betreffen Koning *Duffe*, zestig jaren vroeger door eenen Schotschen edelman vermoord. Deze Koning *Duffe*, die zijn volk tegen de onderdrukking der edelen beschermde, werd door dezen de Regering onwaardig verklaard, en als vijand van den adel en de grooten beschouwd. De verbittering nam van dag tot

(1) Zij heette *Gruacn* of *Guach* (Men zie Lord *Stayles's*, *Annals* of *Scotland*).

dag toe, en *Donwald*, Gouverneur van het slot Fores, belastte zich alleen, met de uitvoering der wraak, door al de edelen gevorderd. Het was voor namelijk zijne vrouw, die hem in dit verfoeijelijk voornemen sterkte. Koning *Duffe* kwam dikwijls in het slot Fores overnachten, en niets was gemakkelijker dan hem te vermoorden. Inderdaad *Duffe*, een geen tijd daarna aankomende, ging zonder argwaan te bed, en de echtgenoote van *Donwald*, die zorg had gedragen, een slaapverwekkend mengsel in den drank der Kamerheeren te gooijen, zag dezelve weldra in eene soort van bezwijming vallen. Zij riep dadelijk vier soldaten die van den boozen toeleg wisten, en daar *Donwald* verschrikt door de daad, welke hij ging plegen, zijnen moed voelde verzwakken, voerde zijne vrouw hem met geweld naar de kamer des Konings, die gedurende zijnen slaap werd doodgeslagen.

Zij voerde het lijk weg, dat zij op den rug van een paard bonden; vervolgens een klein riviertje op eenige mijlen van het slot afgewend hebbende, groeven zij eenen kuil in de bedding der rivier, en plaatsten daar het lijk van hun slagtoffer; waarna zij de wateren weder over den kuil deden loopen, uit vrees, dat dezelve zoude ontdekt worden, en dat de wonden bij de nadering zijner moordenaren zouden bloeden.

Donwald, vervolgens in de Kamer des Vorsten gaande, doodde de Kamerheeren, die hij van moord beschuldigde. Deze Konings-moord werd door verschrikkelijke wonderen vergezeld; de hemel bleef gedurende zes maanden in diepe duisternis gehuld, en de zon verscheen niet vóór dat de misdadigers ontdekt en ter dood waren gebragt. Na die billijke straf werd de aarde, welke zoo lang naakt en dor geweest was, weldra met bloemen en vruchten bedekt, hoewel het jaargetijde voorbij was.

Macbeth regeerde 17 jaren; de tien eerste zijner regering, hoewel door bloedige straf-oefeningen en wreedheden aller aard bevlekt, onderscheidden zich door een sterk en vast bestuur, en door wetten, welke niet van wijsheid ontbloot zijn. Eindelijk kenden zijne barbaarschheden geene palen meer; niet minder bijgeloovig dan bloeddorstig, raadpleegde hij de waarzeggers en tooverheksen, die, door dubbelzinnige en booze raadgevingen hem van misdaad tot misdaad in het verderf stortten.

Men ziet dat *Schakespeare*, wat den loop der gebeurtenissen betreft, de kronijk op den voet gevolgd heeft, maar uit deze avontuurlijke en verwarde geschiedenis, heeft hij het bewonderenswaardigste tooneelstuk gevormd, dat er mogelijk bestond.

De geschiedschrijver *Bucharan* had begrepen al wat er diep dramatisch in deze episode van *Macbeth* gelegen was, toen hij van *Hector Boëtius* de kronijkschrijver zeide:

„*Multa hic fabulose affingit; sed quia theatris aut fabulis milesiis sunt aptiora quam historiae, ea omitto.*" (*Rerum Scot. hist.*)

Of deze fantastische en wonderbaarlijke geschiedenis van *Macbeth*, al of niet waar zij, wat doet het er toe? dezelve was vóór *Schakespeare* mogelijk valsch, maar nà *Schakespeare* is dezelve waar! Men gelooft er aan, en zelfs aan de tooverketels, zelfs aan *Padlock* en *Graymalkin*.

PRIJS-COURANT VAN EFFECTEN.

AMSTERDAM, 3 *December* 1842.

NEDERLANDEN.			Gebl.
Werkel. Sch.	2½ pCt.	52 9/16 à —	—
Dito —	5 —	101 1/16 à —	—
Amort.Synd.	4½ —	94 à 94½	94
———	3½ —	à —	—
Hand.-M.	4½ —	130½ à 130⅜	130½
O. I. Leen.	5 —	99¾ à 99⅝	99¾
H. Spoorw.		à	—
Rhijn Dito		89⅛ à —	—
Rott. Dito	4½ —	— à —	—
Haarl. Meer	5 —	— à —	—
FRANKRIJK.			
Inschr. Grb.	3 pCt.	— à —	—
— —	5 —	— à —	—
RUSLAND.			
H. & *C*°. 1798	5 pCt.	106 à —	—
— 1828/29	5 —	105¾ à —	—
Ins. bij Cert.	6 —	— à —	—
— 1831/33	5 —	— à —	—

PRUISSEN.			Gebl.
Geldl. te *Lond.*	4 pCt.	— à —	—
Aandeelen van dito ..		— à —	—
SPANJE.			
Nieuwe 1835 & 85	5 pCt.	18 13/16 à 18⅞	18 13/16
Dito onbep. st.	—	16⅛ à 16 1/16	—
Dito passive.....	—	— à —	—
Dito uitgest.	—	4 à —	—
Coupons Ard.	—	18¾ 19	—
OOSTENRIJK.			
Obl. *Goll* & *C*°.	5 pCt.	— à —	—
Certificaten...	2½ —	— à —	—
Neg. Metaliek	2½ —	57⅝ à —	—
Idem	5 —	— à —	—
Dito in *Lond.*	5 —	— à —	—
Bank-Aktien..	3 —	— à —	—
NAPELS.			
Certificaten...	5 pCt.	— à —	—
Dito in *Napels.*	5 —	— à —	—

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN.
Zaturdag, 3 *December* 1842.
Van 34 tot 39 gulden.

*** In de maand November 1842, zijn binnen de Stad Leyden overleden 125 Personen, als: 19 Mannen, 28 Vrouwen, 38 Zoons en 40 Dochters. Levenloos aangegeven 7. In diezelfde maand zijn aldaar geboren 83 Kinderen, als: 54 Zoons en 29 Dochters.

*** Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te Leyden, van 2 December 1842, is Failliet verklaard JACOBUS LA BREE, *Kamerbehanger*, te Leyden. Tot Regter-Commissaris is benoemd Mr. A. J. F. DE BORDES, en tot Curator Mr. N. SIKKEL GROOS, *Advocaat* te Leyden. De aanvang van het Faillissement is bepaald op 2 December 1842.

*** LEYDSCHE SCHOUWBURG. *Donderdag* 8 *December* 1842, RICHARD SAVAGE of MOEDER EN ZOON, *Tooneelspel*, in 5 Bedrijven. Nooit alhier vertoond. Na hetzelve: DE TWEE VLAKKEN, *Blijspel* met *Zang*, in één Bedrijf. *Aanvang* ZES URE.

*** De VOORSTELLING van GEDRESSEERDE VLOOIJEN, uit *Londen*, in de *Grand Salon*, op de Haarlemstraat te *Leyden*, van des 's morgens 10 tot 7 uren des 's avonds. Entrée 50 Cents.
L. BERTOLOTTO.

*** Heden beviel van een welgeschapen ZOON, ANTONIA ALIDA DROST, Echtgenoot van C. K. BIEGMAN.
LEYDEN,
29 November 1842.

*** Heden overleed zeer zacht, aan verval van krachten, mijn tedergeliefde Echtgenoot, de Wel-Edel Gestrenge Heer ABRAHAM SCHANTZ, *Gepensioneerd Luitenant-Kolonel* en *Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw*, in den ouderdom van ruim vier en zeventig jaren.
LEYDEN, MARIA LOOF,
den 29 November 1842. Wed. SCHANTZ.

*** Heden overleed na langdurige ongesteldheid mijn geliefd Kind CATHARINUS, bijna 4½ Jaar oud.
LEYDEN 1 December 1842. D. N. ROSKES.

*** Heden overleed, ten gevolge van toenemende verzwakking en uittering, aan eene ongesteldheid van eenige weken, mijn geliefde Echtgenoot de Heer PIETER JOHANNES VAN OUTEREN, *Adjunct-Commies*, bij het Provinciaal Gouvernement van Zuid-Holland, bijna den ouderdom van 51 Jaren bereikt hebbende.
'S GRAVENHAGE, F. E. DE BAS.
den 2den December 1842. Wed. P. J. VAN OUTEREN.

*** Werd ons Ouderlijk Hart 16 September jl. diep getroffen door het overlijden onzer jongste Lieveling, niet minder werd deze nog versche wond heden op nieuw vaneen gescheurd, door het overlijden van onzen veelbelovenden en hartelijk geliefden oudsten Zoon JOHANNES ANTONIUS JACOBUS, in den nog jeugdigen leeftijd van bijna *vijf jaren*. Ieder regtgeaard Ouderhart zal onze billijke droefheid kunnen beseffen, doch wij berusten in de Alwijze schikkingen des Almogenden Gods.
LEYDEN J. J. ZUUR.
4 December 1842. C. M. I. VAN KESTEREN.

*** Voor de menigvuldige blijken van belangstelling, bij de bevalling zijner Echtgenoote, en bij het overlijden van den jonggeboren ondervonden, betuigt de Ondergeteekende bij dezen zijnen opregten dank.
LEYDEN 4 December 1842. Mr. H. OBREEN.

*** De Ondergeteekende, welke vroeger gewoond heeft op de Mare, heeft *heden* zijn KLEERMAKERS AFFAIRE *verplaatst* naar de Turfmarkt, Wijk 6 N°. 1426, biedt zich op nieuw aan zijne Begunstigers aan, belovende eene prompte en civiele bediening.
Leyden, den 1. December 1842. H. VAN DER WALLEN.

*** Men vraagt 800 à 1000 GULDEN, tegen behoorlijke INTREST, als HYPOTHEEK op TWEE HUIZEN, binnen deze Stad; iemand hierop reflecteerende, adresseere zich met *vrachtvrije* Brieven, onder letter A, bij den Boekhandelaar C. A. V. I. MOUNIER, Kloksteeg, Wijk IV N°. 812, te Leyden.

*** Er is VERMIST een PERSOON. Blond van Haar, aanhebbende een Beverene Buis en Broek, een paar Klompen en een Platte Pet op het hoofd. Degene die van den bedoelden Persoon dood of levend eenig narigt weet te geven, gelieve opgave te doen bij J. KORSWAGEN, aan de Zeilepoort, te Leyden.

*** J. BUSE, te Leyden, is door bijzondere gelegenheid in staat gesteld de versche Gespeende Engelsche OESTERS te leveren, à *f* 1.90 de 100; Tesselsche- en Kor-OESTERS, WINTER-ZALM, Engelsche BOKKING, KASTAGNES, AARDDAKERS, CHINAASAPPELEN en CITROENEN, fijne Engelsche BIEREN, WIJNEN, LIKEUREN en de echte PUNCH DE CEDRA. Alles in het Groot en Klein, tot de minst mogelijke Prijzen, Brieven *franco*.

*** OESTER BERIGT.

J. HEFFTRICH, op de Breedestraat te Leyden, heeft op *heden* aangekregen een lading versche, groote, Colchester, Engelsche, Zeeuwsche en Tesselsche VRISVANGER OESTERS, Vette WINTER-ZALM, Spaansche KASTAGNJES, ZEEUWSCHE AARDAKERS, Oprechte Engelsche BOKKING, die niet Zout maar Vet zijn; MALAGA CITROENEN, BERGSCHE ANSJOVIS, geurige gemarioneerde HARING, SCHOTSCHE ALE, PORTER- en BEIJERS-BIER en SIROOP DE PUNSCH. Alles tot de minste Prijzen.

*** St. NICOLAAS- en NIEUWEJAARS-GESCHENKEN.

De Boekhandelaren SCHREUDER en VAN BAAK, alhier, berigten hunne geëerde Begunstigers, zij voor het aanstaande *St. Nicolaas-Feest*, ruim voorzien zijn van Hollandsche en Fransche KINDERWERKJES, VERWDOOZEN, ALBUMS, PAPETERIE, enz., enz. En nemen alzoo de vrijheid, zich voor deze Zaken aan te bevelen.

*** Men biedt terstond TE HUUR, op eene der levendigste grachten te Leyden, aan een eenig Heer, van zekere jaren, twee Gemeubileerde of Ongemeubileerde BOVEN-KAMERS, beide voor aan de straat. Adres bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, op de Breedestraat.

*** TE HUUR of TE KOOP: Een weldoortimmerd driedubbeld HUIS, waarvan in een de FABRIEK wordt uitgeoefend, voorzien van Negen Kamers, alle Behangen en met Stookplaatsen, waarvan Zes een allerangenaamst uitzicht hebbende aan de Straat; voorts met verscheidene ruime Vertrekken, en hetgeen verder tot een welingerigt en fatsoenlijk Huis behoort, staande op den Nieuwen Rhijn te Leyden. Te bevragen bij J. E. DE BRUYN, op de Oude Vest, Wijk 6 N°. 1142.

*** VRIJWILLIGE VERKOOPING.

Op Zaturdag den 17 December 1842, des avonds ten zes ure, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen Leyden, van: Een aanzienlijk, groot, ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd HEEREN-HUIS en ERVE, voorzien van Elf zoo Behangen als Onbehangen Boven- en Beneden-Kamers, waaronder een ruime Zaal, voorts drie Domestiquen-Kamers, Provisie-Kamer, twee groote Droogzolders, Turfzolders, twee Vlieringen, Keuken, Kelder, Marmeren Gang, Tuin, twee Binnenplaatsen en verdere Commoditeiten, staande en gelegen te Leyden, aan de W. Z. van de Sint Pieterskerkgracht, en uitkomende in de Schoolsteeg, Wijk 4 N°. 545, te aanvaarden met 1°. Mei 1843, en van eene partij goed, degelijk en weltoegemaakt WARMOESLAND, gelegen in de Keizerslaan, buiten de Zijlpoort der Stad Leyden, onder de Gemeente Leyderdorp, bekend bij het Kadaster in Sectie A, N°. 151, 152 en 153, ter grootte van 44 Roeden en 88 Ellen. Verhuurd tot Kersmisdage 1843, voor *f* 50, 's jaars.

Het voorschreve Huis zal telken Maandag en Donderdag, mitsgaders op den verkoopdag van des voormiddags ten 11 tot des namiddags ten 2 ure, mits vooraf belet vragende, kunnen worden bezigtigd.

Zijnde inmiddels nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris J. A. PRYN, residerende te Leyden.

*** VRIJWILLIGE VERKOOPING, op Zaturdag den 17 December 1842, des avonds ten zes ure, in het *Heeren-Logement* aan den Burg te Leiden, van: 1°. Een ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS, GEBOUW en ERF, met onderscheidene Behangen Boven- en Beneden-Kamers, allen van Stookplaatsen voorzien, Droog- en Turfzolders, Keuken, Kelders, Binnenplaats, groote Tuin, waarin eene Menagerie en Volière en verdere Commoditeiten, staande en gelegen binnen Leiden, op den Ouden Cingel, bij de Lakenhal. Voorts een daaraan verbeeld PAK- of WERKHUIS en ERF, aan de Westzijde van zekere Poort, uitkomende op de Langegracht, Wijk 5 N°. 309 en 708, en 2°. Een hecht, sterk HUIS en ERF te Leiden, aan de Noordzijde van de Kerkstraat, tusschen de Waard- en Oranjegrachten, Wijk VIII N°. 574.

Het Perceel N°. 1 kan worden bezigtigd Woensdag en Donderdag van iedere week, en N°. 2 op den verkoopdag. Zijnde nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te Leiden.

*** OPENBARE VERKOOPING, op Zaturdag den 24 December 1842, des avonds ten 5 ure, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen Leiden, van diverse Perceelen goed, degelijk en weltoegemaakt WEI-, HOOI-, BOSCH en TEELLAND, als: ongeveer 20 Bunders, gelegen onder Alkemade, ½ Bunder onder Warmond, 13 Bunders onder Soeterwoude, 1½ Bunder onder Voorschoten, 4 Bunders onder Valkenburg, en 2½ Bunder onder Katwijk, alles bij aangeplakte Billetten in het breede omschreven. — Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris A. B. BARKEY, Nz., te Leiden, alwaar de conditiën van verkoop acht dagen vóór de Veiling zullen ter lezing leggen.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, te Leyden.